

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2023 – 2024

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui: .....
Prenumele: .....
.....
Școala de proveniență: .....
.....
Centrul de concurs: .....
Localitatea: .....
Județul: .....

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

I. TÉTEL

(60 punct)

Ikrek

Bárhol megjelennek, feltűnést keltenek: kisgyerekként aranyosan egyformák, felnőttként zavarba ejtően hasonlóak. Ők az egypetűjű ikrek, akik egyazon petesejtből fejlődnek ki, ezért génanyaguk szinte teljesen megegyezik. Valójában azonban csak látszólag ugyanolyanok, hiszen az egyforma külső eltérő belső tulajdonságokat és érdekes személyiségkülönbségeket rejthet.

Már a magzati hónapokat is teljesen másképp élik meg, mint azok, akik egyedül laknak az anyaméhben, hisz zsigeri tudomásuk van a másikról: érzik egymás jelenlétét, szorítják, nyomják egymást, és sajátos testi tapasztalásokat szereznek, amelyeket az egyedüli babák nem élhetnek át. Alessandra Pionelli olasz származású pszichoanalitikus több ikerpár méhen belüli viselkedését vizsgálta. Kutatása kimutatta, hogy az ikrek tudnak egymásról, és reagálnak is a másokra: simogatják egymást, összedugják a fejüket, de az is előfordul, hogy egyikük felébreszti a másikat, ha már unatkozik.

A növekedés megváltoztatja a két magzat kapcsolatát: amikor a babák együttes súlya eléri a három kilót, egyre kisebb és kényelmetlenebb számukra az anyaméh, ezért elindul a rivalizálás, vagyis versengeni kezdenek a jobb helyért. Ezt a dominánsabb harcolja ki, és rendszerint ő születik meg először, valamivel nagyobb súllyal, mint testvére.

A születés után is sajátos helyzetet teremt a „másik” állandó jelenléte. Mivel az anyának meg kell osztania figyelmét, kevesebb visszajelzést ad egyenként a babáknak. Ezért van az, hogy az ikerbabák sokszor erősebben kötődnek egymáshoz, mint az anyához: szorongató helyzetekben például a testvérükre néznek az anyjuk helyett, hiszen az ő közelségüket megbízhatóbbnak érzik.

Az ikerlélektanban Zazzo számol be a legtöbb érdekes adatról. A francia pszichológus több mint 200 – közülük 22 egypetűjű – ikerpárt követett nyomon majdnem két évtizeden át. Az addigi ikerkutatásoktól eltérően őt nem az egypetűjű ikrek hasonlósága, hanem a különbözősége ragadta meg. A kérdése az volt, hogy két, biológiailag megegyező élőlényben hogyan mutatkozhatnak egyre nyilvánvalóbb egyéni különbségek.

Bár örökletes adottságaik azonosak, némi különbség már a születéskor tapasztalható közöttük. A minimális születési különbséget a szülők sokszor a kisebb, gyengébb gyermek iránti nagyobb figyelemmel, fokozott törődéssel próbálják kiegyenlíteni, így az eltérő bánásmód következtében az egyéni fejlődés is eltérő lesz. Ez magyarázza, hogy még az azonos családban felnövekvő ikrek kapcsán sem beszélhetünk azonos környezetről. Zazzo az ikerhelyzetet sajátos „mikrokörnyezetnek” tekintette, amely nemcsak egyformává, hanem különbözővé is teszi a pár két tagját: mivel folyamatosan jelen vannak egymás életében, hol átveszik és utánozzák a másik szokásait, hol pedig elkülönülnek, esetleg szembefordulnak egymással. Vizsgálatai során felfigyelt az egypetűjű ikrek közötti jellegzetes szerepmegosztásra is. Az egyikük általában domináns, kifelé forduló típus, míg a másik passzívabb, visszahúzódóbb, akit a harsányabb testvér képvisel a világ felé.

(A mipszi.hu bejegyzése alapján)

Vărszolja a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Sorolj fel a szöveg alapján 4 viselkedésformát, ami az ikrekre jellemző a magzati hónapok alatt!

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

4 pont

2. Miért néznek az ikerbabák szorongató helyzetben a testvérükre az anya helyett? Írd a vonalra a helyes válasz(ok) betűjelét!

- a. Mert már méhen belül szövetkeznek az anya ellen.
- b. Mert az anya megosztott figyelme miatt jobban kötődnek egymáshoz, mint hozzá.
- c. Mert az eltérő bánásmód miatt nem bíznak az anyában.
- d. Mert egymás közelségét megbízhatóbbnak érzik.

A helyes válasz(ok) betűjele: _____

4 pont

3. Társítsd az alábbi kijelentéseket a személyekkel, akikre vonatkoznak! Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat üres rovataiba!

Kijelentések:

- 1) elsőként születik
- 2) jobb helyet harcol ki az anyaméhben
- 3) a szülők fokozottabban figyelnek rá
- 4) nagyobb súllyal születik, mint ikertestvére
- 5) kifelé forduló típus, harsányabb
- 6) passzívabb, visszahúzódóbb

Személyek:

- a. az ikerpár domináns tagja
- b. az ikerpár kisebb, gyengébb tagja

A helyes válaszok betűjelei:

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	

6 pont

4. Írd az igaz kijelentések betűjelét a táblázat üres rovataiba!

1)	a. A szöveg Alessandra Pionelli francia pszichoanalitikus és Zazzo olasz pszichológus kutatásait mutatja be. b. A szöveg Alessandra Pionelli olasz származású pszichoanalitikus és Zazzo francia pszichológus kutatásait említi.	
2)	a. Zazzo megkérdezte az ikerkutatóktól, hogy két, biológiailag megegyező élőlényben hogyan mutatkozhatnak egyre nyilvánvalóbb egyéni különbségek. b. Zazzo azt kutatta, hogy két, biológiailag megegyező élőlényben hogyan mutatkozhatnak egyre nyilvánvalóbb egyéni különbségek.	
3)	a. Zazzo kutatásai előtt az ikerkutatások az egypetéjű ikrek hasonlóságát vizsgálták. b. Zazzo kutatásai előtt az ikerkutatások az egypetéjű ikrek eltérő tulajdonságait vizsgálták.	

6 pont

5. Értelmezd az alábbi szavakat/kifejezéseket a szöveg alapján!

egypetjű ikrek: _____

_____

egyedüli babák: _____

_____

zsigeri tudomásuk van a másikról: _____

_____

rivalizálás: _____

_____

4 pont

6. Szeretnéd, ha lenne ikertestvéred? Fejtsd ki válaszod 3–4 mondatban a szövegbeli információkat felhasználva!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

6 pont

B.

1. Fogalmazd meg a kontextus alapján, kire/mire/kikre/mikre utalnak az alábbi mondatokban aláhúzott nyelvi elemek!

Bárhol megjelennek, feltűnést keltenek.

_____

..., amelyeket az egyedüli babák nem élhetnek át.

_____

Kutatása kimutatta, hogy az ikrek tudnak egymásról, és reagálnak is a másokra.

_____

Az addigi ikerkutatásoktól eltérően őt nem az egypetjű ikrek hasonlósága, hanem a különbözősége ragadta meg.

_____

Ez magyarázza, hogy még az azonos családban felnövekvő ikrek kapcsán sem beszélhetünk azonos környezetről.

_____

_____

... amely nemcsak egyformává, hanem különbözővé is teszi a pár két tagját.

_____

6 pont

2.

A növekedés megváltoztatja a két magzat kapcsolatát.

A fenti mondatban az állítmány kapja a főhangsúlyt. **Az alábbi szórendi változatok közül melyikben hangsúlyos az az információ, hogy „a növekedés”?** Írd a vonalra a helyes válasz betűjelét!

- a. A növekedés a két magzat kapcsolatát változtatja meg.
- b. A két magzat kapcsolatát a növekedés változtatja meg.
- c. A két magzat kapcsolatát megváltoztatja a növekedés.
- d. A két magzat kapcsolatát a növekedés megváltoztatja.

A helyes válasz betűjele: _____

3 pont

3. Az alábbi mondatok egy *-hat/-het* toldalékos igét tartalmaznak. **Milyen beszélői szándékot fejeznek ki ezek?** Írd a vonalakra a helyes válasz betűjelét!

1) Az egyforma külső eltérő belső tulajdonságokat és érdekes személyiségkülönbségeket rejthet.

A beszélő azt jelzi, hogy

- a. elképzelhetőnek tartja, hogy az azonos külső mögött különböző személyiség rejtőzik.
- b. úgy látja, hogy a külsőre egyforma ikreknek joguk van különböző személyiséggel rendelkezni.
- c. biztos benne, hogy az ikrek személyisége jelentősen eltér.

A helyes válasz betűjele: _____

2) Az ikrek sajátos testi tapasztalásokat szereznek, amelyeket az egyedüli babák nem élhetnek át.

A beszélő azt jelzi, hogy

- a. elképzelhetőnek tartja, hogy az egyedüli babák nem élnek át az ikrekéhez hasonló tapasztalatokat.
- b. úgy gondolja, hogy az egyedüli babáknak nincs joguk ilyen tapasztalatokhoz.
- c. úgy gondolja, hogy az egyedüli babáknak nincs lehetősége ilyen tapasztalatok átélésére.

A helyes válasz betűjele: _____

4 pont

4. **Azonosítsd az alábbi mondatban a teljes alanyi, tárgyi és határozói kifejezéseket!** Írd a helyes válaszok betűjelét a táblázat megfelelő rovatába! Minden rovatba egyetlen betűjel kerül.

A születés után is sajátos helyzetet teremt a „másik” állandó jelenléte.

- a. *a születés*
- b. *a születés után (is)*
- c. *sajátos helyzetet*
- d. *a „másik”*
- e. *állandó jelenléte*
- f. *a „másik” állandó jelenléte*

A helyes válaszok betűjelei:

1) teljes alanyi szerepű kifejezés	
2) teljes tárgyi szerepű kifejezés	
3) teljes határozói szerepű kifejezés	

3 pont

5.

Zazzo az ikerhelyzetet sajátos „mikrokörnyezetnek” tekintette, amely nemcsak egyformává, hanem különbözővé is teszi a pár két tagját: mivel folyamatosan jelen vannak egymás életében, hol átveszik és utánozzák a másik szokásait, hol pedig elkülönülnek, esetleg szembefordulnak egymással.

A fenti mondatokban 3 birtokos szerkezet jelenik meg. **Azonosítsd mindhárom birtokos szerkezetben a birtokost és a birtokot!** Írd a betűjeleket a táblázat megfelelő oszlopába!

- a. sajátos mikrokörnyezetnek
- b. egyformává
- c. különbözővé
- d. a pár
- e. két tagját
- f. folyamatosan
- g. egymás
- h. életében
- i. a másik
- j. szokásait

A helyes válaszok betűjelei:

1) birtokos	2) birtok

6 pont

6. Az alábbi mondatok közül melyikben szerepel olyan ige, amelynek vonzatai: VALAKI/VALAMI + VALAKIRE/VALAMIRE?

- a. Ezt a dominánsabb harcolja ki, és rendszerint ő születik meg először, valamivel nagyobb súllyal, mint testvére.
- b. Szorongató helyzetekben például a testvérükre néznek az anyjuk helyett, hiszen az ő közelségüket megbízhatóbbnak érzik.
- c. Ez magyarázza, hogy még az azonos családban felnövekvő ikrek kapcsán sem beszélhetünk azonos környezetről.

A helyes válasz betűjele: _____

3 pont

7. Írd a vonalra azoknak a mondatoknak a betűjelét, melyekben a két tagmondat között ok-okozati kapcsolat van!

- a. Kisgyerekként aranyosan egyformák, felnőttként zavarba ejtően hasonlóak.
- b. ... egyre kisebb és kényelmetlenebb számukra az anyaméh, ezért elindul a rivalizálás.
- c. Mivel az anyának meg kell osztania figyelmét, kevesebb visszajelzést ad egyenként a babáknak.
- d. Az addigi ikerkutatóktól eltérően őt nem az egytetű ikrek hasonlósága, hanem a különbözősége ragadta meg.
- e. A minimális születési különbséget a szülők sokszor a kisebb, gyengébb gyermek iránti nagyobb figyelemmel, fokozott törődéssel próbálják kiegyenlíteni, így az eltérő bánásmód következtében az egyéni fejlődés is eltérő lesz.

A helyes válaszok betűjelei: _____

5 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

Az iker-királykisasszonyok születésnapjára készülődött mindenki. Prillaszári és Govalinda most töltötte be tizenhetedik évét, és ettől a naptól számított nagykorúnak. Külsőre teljesen egyformák voltak: középmagas termet, hosszú, egérszőke haj, fitos orr, szürke szem, vékony derék, vagyis semmi különleges. Minden főcicomamester ilyen királykisasszonyokról álmódott, mert úgy formálta őket, mint két öltöztetőbabát. Kettőjük között az volt a különbség, hogy Govalinda odáig volt az ünnepségekért, Prillaszári pedig szívből utálta őket.

– Gyerünk, gyerünk, el fogunk késni! – pattogott a főcicomamester.

- Még három óránk van a kezdésig.
- A tökéletes megjelenés művészet, a művészet idő.
- Nyugodtan késhetek. Govalinda hamarabb ünnepli a születésnapját.
- Öt perccel.

– Nem mindegy, hogy öt perc vagy öt év? Govalinda az idősebb, anyánk után ő lesz a királynő, izgassa őt ez a felfordulás. Engem nem érdekel. [...]

Prillaszári kivonult a fürdőszobába, onnan pedig kiszökött a folyosóra [...] Kitapogatta a selyemtapéta két aranycsíkja között a rejtekajtót, és belépett a kastély árnyékfolyosójára. [...] Mindenki az ünnepség előkészítésén dolgozott, így senkivel sem találkozott, míg le nem ért a föld alá, a tömlőc szintjére. Itt kiszélesedett a folyosó, oldalt fáklyák lobogtak, és kísérteties árnyakat festettek a penészes falakra. A folyosó végét vasrács zárta, előtte egyenruhás őr strázsált. Ahogy meglátta Prillaszárit, vigyázzba vágta magát, és előreszegezte a kardját. Itt aztán se be, se ki. [...]

Govalinda gondterhelten felsóhajtott. Ez az ünnepség meg fogja határozni, hogyan tekint majd rá, leendő uralkodóra a nép. Mégsem az ünnepség, hanem a húga miatt fáj a feje. Az ikertestvére egyáltalán nem vette komolyan az udvari szabályokat, és rendszerint galibát okozott. Govalinda ezt szórakoztatónak találta, ráadásul mindig Prillaszárit büntették meg, így nem is bánta. De a születésnap más. Itt mindennek tökéletesnek kell lennie! Mától nagykorúnak számítanak, nincs több bolondozás. Bár megértené Prillaszári is!

Reggel, amikor Govalinda látta, hogy a megjelenése gondosan elő van készítve, elbocsátotta a főcicomamestert:

– Attól tartok, a húgomnak nem lesz türelme a készülődéshez. Fordítson rá kiemelt figyelmet! Szeretném, ha éppen úgy ragyogna, mint én!

– Már megbocsásson, felséges Govalinda királykisasszony, de az teljességgel lehetetlen! Az ön szépségét csak felséges édesanyjukéhoz lehet mérni!

– Hát akkor tegyen róla, hogy a húgom szépségét is csak az övéhez lehessen mérni! Elvégre Prillaszári pontosan úgy néz ki, mint én.

Csend volt, amióta a főcicomamester elhagyta a szobát. Govalinda még a hárfást is leintette, aki halk zenét játszott a szórakoztatására.

– A legendát kívánom hallani. Az a legmegfelelőbb egy ilyen ünnepélyes alkalom előtt.

A pityketanító elégedetten bólintott. Az olvasóállványhoz lépett, amin hatalmas könyv feküdt. Szinte magától kinyílt a legendánál. [...]

Ebben a pillanatban a főcicomamester nyitott be az ajtón. Zilált arcáról csipkés zsebkendővel törölgette az izzadságcseppeket. Govalinda rosszat sejtett.

– Elkészült a húgom?

– Kérem, felséges Govalinda királykisasszony, ne idegesítse fel magát, nem tesz jót a szépségének.

Govalinda magasra húzta a szemöldökét. A főcicomamester széttárta a karját.

– Nem tehetek róla, felség. Prillaszári királykisasszony... megszökött...

(Részletek Majoros Nóra Pityke és prém című regényéből)

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Írd a táblázat üres rovataiba a korábban említett események/történések betűjelét!		
1)	Prillaszári a. kiszökött a folyosóra. b. kivonult a fürdőszobába.	
2)	Prillaszári a. kitapogatta a selyemtapéta két aranycsíkja között a rejtekajtót. b. belépett a kastély árnyékfolyosójára.	
3)	a. ... oldalt fáklyák lobogtak. b. ... kísérteties árnyakat festettek a penészes falakra.	
4)	Az őr a. vigyázzba vágta magát. b. meglátta Prillaszárit.	

4 pont

